

Η «Νε-Αρί» του Χαρίτση αναδιαμορφώνει το κομματικό σύστημα;

Media: REALNEWS

Page: 19

Published at: 10-12-2023

Author: Surface: 657.5 cm² Circulation: 40500

Subjects:

Παρέμβαση

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

γράφει
ο ΘΑΝΑΣΗΣ
ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ*

* Καθηγητής, συγγραφέας του έργου «Χωρίς Στέμμα, η Αρσινόη του Μεσοπολέμου», που κυκλοφορεί τις επόμενες ημέρες από τις εκδόσεις Πατάκι

Αν ξεκινήσουν διαδικασίες συσπειρώσεως στον κεντροαριστερό χώρο, ίσως οδηγηθούμε και πάλι προς έναν -δυναμικά πιο λειτουργικό για το δημοκρατικό πολίτευμα- δικομματισμό

■ **ΣΕ ΣΧΕΣΗ** με τη νεοσύστατη Νέα Αριστερά, ξεκινάμε από μια αποδοχή: Τα παλαιότερα εξ αποσχίσεως κόμματα -τα οποία, όμως, ήταν προσωποκεντρικά- δεν ευδοκίμησαν στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης. Όπως, άλλωστε, και σε καμία άλλη περίοδο του εθνικού δημόσιου βίου (για παράδειγμα, η Δημοκρατική Ενωση, το ιστορικό μεσοπολεμικό κόμμα του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, που είχε χαρακτηριστεί «η μεγάλη παραφυάδα του Κόμματος των Φιλελευθέρων, ουδέποτε ξεφυγε από -χαμηλά- μονοψήφια ποσοστά»). Τούτου δοθέντος, τι επιδράσεις στο κομματικό σύστημα της χώρας θα μπορούσε να δρομολογήσει το συγκεκριμένο νεοπαγές κομματικό μόρφωμα, προϊόν συλλογικής πρωτοβουλίας; Καταγράφουμε τα δεδομένα...

ΣΗΜΕΡΑ έχουμε σύστημα υπερκυρίαρχου κόμματος. Και αυτό δεν είναι στη φύση του δημοκρατικού πολιτεύματος. Πράγματι...

Η «ΙΔΙΟΦΥΪΑ του πολιτεύματος αυτού δεν βρίσκεται στο ότι η καθολική λαϊκή ψήφος -και ο συνακόλουθος έλεγχος της εξουσίας από την πηγή της- οδηγεί σε αποφάσεις αναγκαία ορθότερες αυτών που λαμβάνονται ή λαμβάνονταν υπό καθεστώς αυταρχικά, δηλαδή δικτατορικά ή της ιστορικής απόλυτης μοναρχίας. Η λαϊκή ψήφος έφερε στην εξουσία τον Χίτλερ, όπως και τον Περόν, εκδηλούμενη δε με δημοψήφισμα, κατέστησε την Ελβετία την τελευταία δημοκρατία του δυτικού κόσμου που παραχώρησε, μόλις στο 1971, δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες. Η «ιδιοφυΐα» του δημοκρατικού πολιτεύματος συνίσταται, αντίθετα, σε αυτό που είπε ο Βίκτωρ Ουγκό: Πως «το δικαίωμα στην καθολική λαϊκή ψήφο κατήργησε καθολικά το δικαίωμα στη λαϊκή εξέγερση». Με άλλα λόγια, στο ότι δημιουργεί βαλβίδες ασφαλείας, αποτρεπτικές των μείζονων κοινωνικοπολιτικών τριγμών, καθότι παρέχει διεξόδους στη λαϊκή οργή, ακόμη και στον λαϊκό κορεσμό, επιτρέ-

Η «Νε-Αρί» του Χαρίτση αναδιαμορφώνει το κομματικό σύστημα;

ποντας την ήπια εναλλαγή εξουσιών. Τούτου δοθέντος...

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ του υπερκυρίαρχου κόμματος συνήθως παρτάει, τουλάχιστον μεσοπρόθεσμα, «διορθωτικούς» μηχανισμούς. Ποιοι θα μπορούσαν, όμως, να είναι αυτοί στη σημερινή Ελλάδα (αν, βέβαια, στην πολιτική μπορούν να γίνουν μεσοπρόθεσμες προβλέψεις); Ξεκινάμε από κάποιες διαπιστώσεις...

ΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙΚΟ σύστημα είναι «σύστημα». Δηλαδή σύνολο στοιχείων σε αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση, που σημαίνει πως κάθε παρέμβαση σε οποιοδήποτε επιμέρους στοιχείο του δημιουργεί αναδιατάξεις του όλου.

ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ οι πολιτικές δυνάμεις που κινούνται στο αριστερό/κεντροαριστερό «ημισφαίριο» του κομματικού μας συστήματος είναι πολυατακερματισμένες, κάτι που διασφαλίζει την κυριαρχία της Ν.Δ. Όπως, όμως, δείχνει και το ιστορικό προηγούμενο του 1961 με τη συγκρότηση της Ενώσεως Κέντρου, σε τέτοιες περιπτώσεις η προσέγγιση των εκτός εξουσίας δυνάμεων καθίσταται πιθανή. Συνήθως, δε, γίνεται σταδιακά. Μια πρώτη ώθηση προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να είναι η προσέγγιση με το ΠΑΣΟΚ της «ομάδας των 11». Αυτή η προ-

σέγγιση, αν και τα αποσχισθέντα από την κομματική μήτρα μέλη της Νέας Αριστεράς αυτοποθετήθηκαν αριστερότερα του Κασσελάκη, ίσως είναι ευκολότερη απ' ό,τι θα ήταν η προσέγγιση του «πράσινου» κόμματος με τον όλο -ή τον υπολειπόμενο- ΣΥΡΙΖΑ, ακόμη και υπό τη νέα ηγεσία του. Για αρκετούς λόγους. Πρώτον, επιτρέπει στην παρούσα συγκυρία στο κόμμα του κ. Ανδρουλάκη να θεωρήσει πως συγκλίνει με την ομάδα αυτή υπό συνθήκες ηγεμονίας για το ίδιο. Δεύτερον, στους «11» δεν υπάρχουν πασοκογενή στελέχη, θεωρούμενα από το κόμμα προέλευσής τους καιροσκόποι ή γενίτσαροι. Τρίτον, δεν υπάρχουν στο νέο μόρφωμα εκφραστές της συριζαϊκής τοξικότητας και της παλαιότερης έξαλλης αντιπασοκικής ρητορείας. Τέλος, δε, τέταρτον, μια τέτοια προσέγγιση θα διευκόλυνε τον νέο επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Αλέξη Χαρίτση να μετακινήσει τους αριστερόστροφους συντρόφους του προς πιο πραγματιστικές θέσεις (εξάλλου, μίλησε για «πθικό πραγματισμό»).

ΑΝ, ΟΜΩΣ, υπάρξει ένας τέτοιος κεντροαριστερός πόλος, που ίσως ενεργοποιήσει ευρύτερες συσπειρωτικές διαδικασίες στον μεταξύ Ν.Δ. και ΚΚΕ χώρο, θα επηρεαστεί άραγε και το κεντροδεξιό ημισφαίριο του κομματικού συ-

στήματος; Ίσως. Ενδέχεται, υπό την ουσιαστική πλέον απειλή μιας ισχυροποιημένης Κεντροαριστεράς, κάποιοι συντηρητικοί πολίτες τοποθετούμενοι σήμερα δεξιάτερα της Ν.Δ. -κυρίως ψηφοφόροι του Βελόπουλου- να συσπειρωθούν στον κύριο πολιτικό εκφραστή του συντηρητικού χώρου (λιγότερο πιθανόν μου φαίνεται κάτι τέτοιο για τους οπαδούς του Κασσιδιάρη, που έχουν διαμορφώσει μια διακριτή πλέον πολιτική «κοιλούρα» και ταυτότητα, ασύμβατη προς αυτή ενός δημοκρατικού συστημικού κόμματος εξουσίας. Ίσως, όμως, και για τους ψηφοφόρους της Νίκης, που έχουν ως συνεκτικό στοιχείο τη στήριξη των [παρα]εκκλησιαστικών μηχανισμών).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ. Αν ξεκινήσουν διαδικασίες συσπειρώσεως στον κεντροαριστερό χώρο, ίσως οδηγηθούμε και πάλι προς έναν -δυναμικά πιο λειτουργικό για το δημοκρατικό πολίτευμα- δικομματισμό. Πιθανότατα, όμως, θα πρόκειται για ένα πολύ μικρότερο δικομματισμό, με τους δύο βασικούς πόλους του να κινούνται αθροιστικά περί το 70%, οπότε ενδέχεται να δυσκολεύει η συγκρότηση μονοκομματικών κυβερνήσεων (έχει μειωθεί και το μόνους στο πρώτο κόμμα), χωρίς όμως να διευκολύνονται αναγκάια οι κυβερνητικοί συναρπασμοί. Κάθε τοκετός του νέου παρτάει ωδίνες...